

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Előfizetési ár 1 évre 8 pengő.
Postatakarékpénztári csekkszám: 43,916.

FŐSZERKESZTŐ: DR. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ: URAY SÁNDOR.

Igehirdetés és politika

— Reflexiók Dr. Révész Imre püspök ily című előadásához. —

Ez a tárgy mindenkor fontos és időszerű. Most kiváltképpen foglalkoztatja a lelkeket. Kevéssel előbb és később, mint amikor a Lelkészegyesület ceglédi konferenciáján Révész Imre püspök megtartotta erről nagyszabású és mélyhatású előadását, több református egyházmegye és a dunáninnyi ev. egyházkerület lelkészi értekezletén fejtegették ugyanezt a kérdést. A mai kor és világhelyzet különösen megkívánja, hogy szembenézzünk ezzel a problémával, mely sokkal nagyobb és bonyolultabb, mintahogy némelyek gondolják.

Azt vélik ugyanis egyesek, hogy az igehirdetés a lelkipásztornak arra a cselekvésére és magatartására korlátolódik, melyet, mint prédikátor és homilista, a katedrán, általában a culticus szertartások alkalmával juttat kifejezésre. Hogy Révész püspöktől is főként ilyen értelmű fejtegetést vártak többen a konferencián, ennek ott még szószólója is akadt. Ez azonban nemcsak rendkívül megszűkíti az igehirdetés fogalmát hanem dialectica casuistica-ra is vezet, amiben, tudom, sokan örömeiket szokták találni. Kétségtelen, hogy a lelkipásztor prédikatori hivatása jelentős tényező az ő politikára tartozó viszonyában, de az igehirdetés ennél sokkal több és magasabb s Révész püspök a legmagasabb szempontból nézte és tüntette fel előadásában. Kiterjesztette, ahogy arra Kálvin is példát adott, a lelkipásztor összes működésére, életének minden tényére, mert alapjában véve az igehirdetés szó és tett, lélek és élet, a lelkipásztornak Isten dicsőségére történő minden szolgálata. Ezekből látjuk meg, hogy miként tükröződik és munkál minden egyes lelkészben az Ige fénye és ereje. Ezt fejezte ki a lelkigondozók reformációkorabeli elnevezése, a *minister Verbi Divini*, melyet jóideig használtak. Révész, a kiváló történettudós, ennek a hivatását körvonalazta a politikával kapcsolatban. A prófétaság magaslatáról tárgyalta a témát, mely — ahogy ő mondotta — tulajdonképpen csak részlet-problémája annak, hogy miként áll és viselkedik

általában a keresztyén ember ebben a világban. Mert mindaz, amit előadott, minden személyes keresztyénre tartozik, de elsősorban az igehirdetőre. Ebben a széles horizontban előadása nem pusztán az igehirdetőket érdekli, hanem valamennyi keresztyén embert.

Politika alatt sem a napi állami, országos, általában közeleti, vagy éppen pártpolitikát érti Révész püspök, hanem a szó etimológiai értelmében vett politikumot, tehát az igehirdetőnek, mint keresztyén embernek, Krisztus választottjának és szolgájának a jelen világhoz való viszonyát. Ebben benne van a világhelyzet, állami, nemzeti, társadalmi élet, közgazdaság, közművelődés, művészet, irodalom. Az Igét a zajló élet minden ágazatába, a világ minden vonatkozásába bele kell vinni, de viszont az Igétől az élet minden efemer jelenségét, a kor minden változó áramlatát távol kell tartani. Az igehirdetőnek felül kell állania a sok ingatag emberi vélekedésen, a kor váltakozó szellemén, világnézetein, harsogó jelzavain, elfogult, fanatikus elméletein. Ilyen pl. manapság a vérre és fajra alapított birodalmi és nemzeti lét, melyet Révész hamis prófétaságnak tart, mert örök életet ígér a fajnak, holott örök élete — az Ige szerint — csak az egyénnek van az üdvösség eljövendő sorsközösségében. Az igehirdetőnek engedelmesen vállalnia kell az emberi közösséggel való sorsot ott, ahová a Mindenható helyezte, s minden körülmény közt szilárdul megállani és hirdetni az örökkévaló utat, életet és igazságot. Ezt Révész a keresztyén ember és világ viszonyának ebben az alapmeghatározásában tüntette fel — mely egyszersmind az egyház és politika viszonyát is jelenti —, hogy az egyház s benne az igehirdető földi célok felé tart, de Isten országa felé megy. Az immanens világban kell élnie, azzal haladnia, de egy magasabb, transzcendens világ gondolatával, mint az élet lendítő és vezető erejével, kell az emberiséget eszményeiben, hitében és erkölcsében megtöltenie. Ez nagy küzdelemmel jár, melytől

azonban az igaz prófétáknak sohasem szabad visszavonulniok. Az előadó püspök fejtegetésében mindenütt magasan járt az egyéneket, népeket, nemzeteket, fajokat elkülönítő világ felett. Könnyű lett volna neki és sok tapsot aratott volna, ha specialiter a politizáló „magyar pap”-ot állította volna előtérbe s élelátásával, átfogó, nagy ismeretével és történet-tudásával ennek a feladatát rajzolta volna meg. De nem tette. Megmaradt az általános elvi magaslaton. Annyira óvakodott minden sajátlagos magyar vonatkozástól is, hogy még a református lelkipásztornak azt a nemzetpolitikai programját sem érintette, melyre Ravasz püspök a Lelkészegyesület közgyűlésén elmondott, remek elnöki megnyitó beszédében rámutatott. Sőt egyáltalában nem magyar és református felekezeti, hanem az összes keresztyén igehirdetők politikai viselkedéséről szolt.

Már maga az mindjárt rendkívül megragadta a hallgatóságot, amiből Révész püspök kiindult. Nagyön illett a helyhez, alkalomhoz, az ő személyéhez és a hallgatókhoz. Voltaképpen bibliamagyarázatot tartott mélyeséges és szellemes exegesissel, de nem azon a hangon és nívón, melyet egy áhitatos, vegyes templomi gyülekezet kíván, hanem egy tudományosan és szakszerűen képzett lelkipásztori sereg igényeinek megfelelően. Kiválasztotta azt a szentirási részt (Cselekedetek könyve 27. fejezet), mely összefoglalóan, megkapó képben, minden szimbolikus erőltettség nélkül tanítja, hogy miként éljen, viselkedjék és tegyen tanubizonyságot a keresztyén ember, főként az igehirdető e világban. A dicsőséges végcélért vállalnia kell mindenekelőtt önként, engedelmesen az emberekkel, az emberek törvényes alakulataival és szervezeteivel való földi sorsközösséget. A szükség és lelkiismeret szavára politikai tevékenységet is kell folytatnia, de magasabb elhivatásával való önteltség és fölényeskedés nélkül. Ahogy Kálvin írja, a földi hatalom s annak mindennemű állami szervezete nem valami megfertőztetett dolog, amelytől a keresztyén embernek távol kell magát tartania. Őrült az — úgymond —, aki a Krisztus lelkétől vezetett, igazságos állami uralmat helyteleníti. Az állam lelkeinek — Kálvin így nevezi —, a törvényeknek a jórend fenntartása és az anarchia elkerülése végett mindenki, tehát az igehirdető is engedelmeskedni tartozik. Az igehirdető nem lehet demagóg, nem léphet forradalmi útra. Ha az állam és nemzet nem hallgat tanácsaira, intéseire s katasztrófába jut, akkor sem áll félre, nem lesz reakcionárius, hanem minden erejét megfeszítve igyekszik a veszélybe jutott állam és nemzet hajóját menteni, azután pedig konzervatív, mértéktartó magaviseletével és cselekedetével a sorsközösségnek bukásból való fölemelkedését munkálni.

Itt szóvá kell tennem valamit. Az előadásra vonatkozólag hallottam olyan kijelentést, hogy annak a forradalommal szemben elfoglalt álláspontja nem protestáns elv, mert hiszen a reformáció is forradalom volt. Meg kell azonban gondolnunk, hogy óriási különbség van a belső, vallásos, hitbeli, lelki és a külső, szociális, politikai osztály- vagy pártforradalom között. A kétőt összetévesztetni végzetes hiba volna. Révész a politikával kapcsolatban az utóbbiról beszélt s bibliai alapon ítélte el azt, mikor a keresztyén ember, különösen az igehirdető a bizonyos, bármintemű jogokon és törvényeken nyugvó sorsközösséget, mondjuk

állami berendezkedést és a felsőség elleni felforgató törekvéseket pártolja. Ezt meggyőzően meg is okolta. A reformáció nem ezt tette. Kálvin azt írta I. Ferenc francia királynak (Institutio), hogy az ő követői tudományát méltán itélné ezerszer tűzre és keresztfára a világ, ha az volna a célja, hogy a királyok kezéből a kormánypalcát kicsavarja, minden rendet és államszerkezetet megbontson, minden törvény erejét megrontsa, szóval mindent fenekestől felforgasson. Ami ilyet akart, az mindenütt szembe találta magát a reformátorokkal, így a német parasztlázadás Lutherrel, a zürichi anabaptista-forradalom Zwinglivel és a genfi libertinus-törekvés Kálvinnal. A konzervatívizmusnak is gyanús pengése van sokak előtt. Mindennek a kerékkötőjét látják benne. Kétségtelen, hogy az ú. n. vaskalapos maradiság akadály a haladásnak. De Révész nem ezt, hanem a józan, okos konzervatívizmust hirdette, amely meggondoltan megye előre és épít a forradalom által rombadöntött emberi közösségek felett. Azok mellé áll, akik a kaoszól kozmost teremtenek. A konszolidáció, a rekonstrukció elvét hirdeti. Igaz, az ilyen konzervatívoknak többször méltatlan ítélkezéseket kell szenvedniök tüzesfejű kortársaik részéről (l. nálunk Szoboszlai Pap Istvánt), de a történelem igazságot szolgáltat nekik. Révész püspök szerint az igehirdető egyaránt távol áll a forradalmi bujtogatástól és a gyáva passzivitástól. Konzervatív ugyan, ám ha kell, szembeszáll, de nem forradalmármódra a jogtipró, zsarnok önkényuralommal (l. a patens harcban id. Révész Imrét és másokat). Így kívánja az Isten szava, a Krisztus által világosságra hozott Ige.

Még csak a teológiát emlitem meg. Némelyek mint a lelkipásztor politikai magatartásának üdvös normatívumát hangoztatták hozzászólásaikban az alapos és mély teológiai készültséget. Ez tagadhatatlanul sokat ér. Sok ferde gondolkozástól és helytelen lépéstől menti meg az igehirdetőt. A teológia azonban nem egyszer fölényeskedő gögre és elbizakodottságra vezet ama régi maxima értelmében, hogy „*theologia possidet veritatem*”. A történelemből tudjuk, hogy mennyi bajnak volt okozója a szenvedélyes teologizálás. Révész azt mondta, hogy az igehirdetőnek nem szabad azt gondolnia, hogy ő már annál fogva, mert igehirdető (tehát képzett theologus is), jobban ért a jogi, gazdasági, általában sorsközössége világi céljaira vonatkozó politikai kérdésekhez. Sok függ itt a józan okosságtól, gyakorlati ismeretektől és élettapasztalattól. Megállapodhatunk tehát abban, hogy ahol alapos teológiai képzettség mellett mindez megvan, ott várható az igehirdetőnek minden körülmény között kifogástalan, áldásos politikai magatartása és ténykedése.

S. Szabó József.

A népiskolai tankönyvek ára ügyében az Egyetemes Konvent tankönyvügyi bizottsága augusztus 14-én tartott ülésében úgy határozott, hogy mindenik tankönyv árát az eddiginél 10 százalékkal alacsonyabban állapítja meg. Utasításul adta a jövőre nézve a tankönyvek szerzőinek, bírálóinak, sőt a bírálat vezetőinek, hogy a tankönyveknek mind terjedelme, mind kiállítása tekintetében a többi tankönyvkiadó által kiadott könyvek mértékéhez alkalmazkodjanak. E határozat végrehajtásával tehát már a jövő évben is újabb jelentékeny árleszállítás érhető el, mivel más könyvkiadó tankönyvei általában kisebb terjedelműek.

Megnyíltak az iskolák kapui

Máté 18:3.

...és amikor az agyongyötört világ réveteg tekintettel bámult bele a titokzatos jövődbe és amikor minden órában új izgalom száguldott végig a népek megtépdessett idegzetén: akkor egyszerre csak az történt, hogy szörnyű viharzások és földrengések és mennydörgések idején szépen-csendben-halkan megnyíltak az iskolák kapui... A dübörgő események áradatában úgy látszik, hogy ez most a legjelentéktelenebb valami. A rádióknak is más a gondja, mintsem hogy erről adjon híradást a világnak. Pedig nagy esemény ez. Mennyi vidám arc ebben a ködbeborult világban. Mennyi kincs, amely mindnyájunk kincse. Mennyi virágoskert, amelyben a legszebb virágok nyílnak. Íme! A jövő Magyarország. Íme! A magyar jövő! Az Úr Jézus látja a mosolygó gyermekereget. Végigtekint rajtuk. Meglátja a pirosposzsgás arcot éppenúgy, mint a beesettképut. Meglátja a szegények fiait és leányait éppenúgy, mint a gazdagok és előkelők ivadékait. A legrongyosabbtól sem fordítja el tekintetét. Mindegyiket megáldja. Azután felénk fordul és megzendül az Ige: *Bizony mondom néktek, ha meg nem tértek és olyanok nem lesztek, mint a kis gyermekek, semmiképpen nem mentek be a mennyeknek országába.*

Ha meg nem tértek... Hiába minden! Ha meg nem tértek, nem léphetitek át a mennyek országának küszöbét. Hiába minden, ha nincs lelki megújulástok. A megelevenített lélek ujjongása, a megvidámitott szív örvendezése, a megvilágosított szem látása mind a megtéréssel kezdődik. Eget-földet rázó mennydörgés remegtetheti meg a világot, de a megtért lélek nyugodt és nem rendül meg, mert szívében a mennyeknek országa, amely igazság, békeség és a Szent Lélek által való öröm.

Az Úr azonban nemcsak azt mondja, hogy: ha meg nem tértek, nem lesz a tietek ez a dicső ország, hanem azt is mondja, hogy: akkor sem lesz a tietek, ha olyanok nem lesztek, mint a kis gyermekek. Miért köti össze ezt a két feltételt? Azért, mert csak a megtért tud úgy és olyan boldogan örvendezni, mint a kis gyermek. Nézzünk csak be egy iskolaterembe. Drága sereg van együtt. Van köztük, akinek szakadozott a ruhája. Van köztük, akinek vézna, beteges a teste. Van köztük, aki jobban ismeri az éhséget, mint az olvasókönyvét. Van köztük, aki egy összeomlott boldogságú otthonból sietett reggel ide. Van köztük, aki mikor elindult, sírni látta az édesanyját. És mégis! Mindnek ragyog a szeme és derűs az arca és fénylő a tekintete. Isten azt akarja, hogy az övéi mind-mind ilyenek legyenek. Ez az öröm pedig az Óiránta érzett nagy szeretetből táplálkozik.

Ha olyanok nem lesztek... Ki a legnagyobb tekintély a gyermek előtt? Az édesapja és az édesanyja. És azután? A tanítója. Érthető. Tíz hónap alatt úgy összeforr a lelkük, hogy szinte egyetlen családdá változnak át. Együtt tanulnak, énekelnek, imádkoznak. Egy levegőt szívnak. Amit a tanító mond, annak kell megtörténnie. Szava dönt. Mindegyik gyermek reátekint. Szavát lesi. Milyen jó, hogy nekünk is van isteni tanítónk: a Megváltó. Az Ó iskolájába kell járnunk életünk utolsó lehelletéig.

Mert felemelkedhetett valaki a tudomány magas régióiba és földi fény hinthet dicsőséget élete útjára, de csak Krisztus iskolájában tanulja meg, hogy melyik úton juthat el a szerető mennyei Atyához. Mindent elérhet valaki a Földön, de csak Krisztus iskolájában tanulja meg, hogy miként nyeri el az igazság koronáját az Égben. Itt tanuljuk meg, hogyan szárítja fel az Úr azokat a fájdalmas könnyeket, amelyeket sem a tudomány, sem semmiféle földi hatalom nem száríthat fel. Krisztus iskolájában tanuljuk meg, hogy az irgalmasok boldogsága abban van, hogy irgalmaságot nyernek és miközben összeomlani készül a világ, a megtért hívek és tiszta szívűek az Istent látják. Minden vasárnap reggelen így ül óriási sereg isteni tanítója, az Úr Jézus körül és hallgatja az Ő isteni tanítását.

Krisztus a szívből, ez jelenti a mennyországot a földön.

Ebben az iskolai esztendőben, ezen a télen is lesznek fázó, didergő gyermekek és nincs szomorúbb látvány, mint a fázó, didergő gyermek. Meglátjuk-e ezeknek az arcán a mi gyermekünknek az arcát? Ezen a télen is lesznek éhező gyermekek és nincs szivettepőbb látvány, mint az éhező gyermek. Meglátjuk-e majd ennek az arcán a mi gyermekünk arcát? Lesznek édesanyák, akiktől kenyeret kér a gyermeke és nem tud majd neki adni. Adunk-e neki mi kenyeret? Lesznek, akik árvasorsra jutnak. Árvasors: szomorú sors. Meglátjuk-e majd az árva arcán a mi gyermekünk arcát?

...és megnyíltak az iskolák kapui... Akik ott ülnek most, a mi helyünket foglalják el 10—20—30 esztendő múlva. Mi kiejtjük kezünkől a zászlót és az ő kezükbe hull az. Milyen lesz ez a nemzedék? Hívó, vagy hitetlen? Jaj nekünk, ha hitetlen lesz. Akkor elvesztettük a jövőt, elvesztettük a csatát. Most még nagy válaszfalakat látunk, amelyek elválasztanak egymástól bennünket. Az Úr szava pedig azt mondja: ha olyanok nem lesztek, mint a kis gyermekek... Mert aki látott már játszadozó gyermekereget, akár amint a mezőkön, vagy réteken futkosnak, akár amint az utca porában nevetgélnek, akár amint az iskola udvarán kéz a kézben, kört alkotva énekelnek: az észrevehette, hogy mindazok a válaszfalak, amelyek künn a világban elválasztják egyik embert a másiktól, egyik magyart a másik magyartól: itt lehullottak. A szegény és gazdag, hatalmas és erőtelen, előkelő és koldus ellentéte itt ismeretlen.

...Ha olyanok nem lesztek ti is, mondja a Megváltó, semmiképpen nem mentek be a mennyeknek országába. Minél többet szívunk magunkba az Isten szeretetéből, annál mélységesebben jutunk tudatára annak, hogy mint egy mennyei Atyának gyermekei, testvérei vagyunk egymásnak. Ahol gyűlölet az úr: ott sötétség borul mindenre. Azért olyan gyönyörű látvány a szeptemberi iskolanyitás és a benépesült iskola, mert azt kiáltja az orkánt is túlharsogva a hadakozó világ felé: emberek, ne azt keressétek, ami elválaszt, hanem inkább azt, ami összekapcsol és testvérré tesz...

Böszörményi Jenő

A Zsinat ülészet

A magyarországi református egyház 1939 március 1-én megnyitott Zsinatának második ülészetét az Elnökség folyó évi szeptember hó 6-ra hívta össze Budapestre. A Zsinat tagjai alig néhány kivétellel megjelentek. Az új ülészetet Dr. Ravasz László elnöklő püspök bibliolvasása és imája, utána Dr. Balogh Jenő elnök megnyitó beszéde vezette be.

A megalakulás formai részletei után, a beérkezett zsinati tárgyak a zsinati szakszabványokhoz utaltattak. Majd az Elnökség bemutatta a folyó évi március 1—3. napjain tartott első ülészetén alkotott 1939. évi I. törvénycikk kormányzói jóváhagyásáról és megerősítéséről szóló okiratokat.

Ezek közül első helyen tarthat számot az érdeklődésre a kultuszminiszter válaszirátának ez a részlete:

„A Kormányzó Úr Öfömlőssága 1939. évi június 30. napján, Budapesten kelt legfelsőbb elhatározásával a magyarországi református egyház 1939. évi március hó 1-én megnyitott zsinata első ülészetében alkotott: A Magyarországhoz visszacsatolt felvidéki területeken fennálló református önkormányzati testületeknek a magyarországi református egyház többi részével ismét egyesítéséről szóló I. törvénycikkét jóváhagyni és megerősíteni méltóztatott.“

Az érdemi tárgyalás első tétele volt: a Magyarországhoz visszacsatolt területeken lévő református egyházi önkormányzati testületeknek, a magyarországi református egyház többi részével való egyesülése végrehajtásáról szóló törvényjavaslat.

Minket tiszántúliakat a törvényjavaslatból közvetlenül a következő részletek érdekelnek:

a) „a kárpátaljai egyházkerület az ungi egyházmegye kivételével a tiszántúli egyházkerületbe tér vissza; (az életfogytig választott püspököket és egyházkerületi főgondnokokat, tisztségük címe az egyházkerületük megszűnése után is megilleti).“

b) „a tiszántúli egyházkerület beregi egyházmegyeje megszűnik és egyházközségei visszatérnek

az eddig a kárpátaljai egyházkerülethez tartozott beregi egyházmegyébe... A megszűnő egyházmegyék minden lelkészi és világi tisztsége az egyházmegye megszűnésével egyidőben megszűnik.“

A törvényjavaslat intézkedik a bíróságok előtt folyamatban levő ügyekről; lelkészválasztási ügyekről; választói névjegyzékekről; választásokról; költségvetésekről; közigazgatási járulékokról; a megszünt három egyházkerület közös intézményeinek felszámolásáról; a lelkészi nyugdíjintézet függő ügyeiről; különböző segélyeknek teljesen egyenlő elbánás alapján leendő kiosztásáról.

Az új törvény a Magyarország Kormányzójától nyerendő jóváhagyás és megerősítés után, a zsinati elnökségtől meghatározandó napon lép életbe.

Végül napirenden volt még az 1939. évi I. egyházi törvénycikk 3. §-a alapján alakított országos egyházi bizottságnak a Felvidék egyrészenek visszatérésével kapcsolatban készített határozati javaslatának tárgyalása.

Ezek a határozati javaslatok az egységes istentiszteleti rendtartásnak és énekeskönyvnek a visszacsatolt területeken is bevezetésére, az egyesítéssel kapcsolatos lelkészképzési és képesítési ügyekre, szavazati számértékekre, fizeteskiegészítési ügyekre, kor- és családi pótlékokra, kápláni kongruára, s más, a végleges közigazgatási egyesítés érdekében fogantatandó fontos részletintézkedések megtételére vonatkoztak.

A Zsinat a határozati javaslatokat éppúgy, mint magát a törvényjavaslatot az Országos Egyházi Bizottság szövegezésében, az egyházalkotmányi bizottság által javasolt minimális és a lényegét nem érintő módosításokkal egyhangúlag elfogadta. Ezzel a második ülészet a lelkészi elnök buzgó imádsága után a történelmi feladat teljesítésének ünnepi hangulatában folyó hó 7-én délelőtt véget ért.

GYÁSZROVAT

Csighy Andor hosszúpályi lelkipásztor folyó évi szeptember hó 5-én, hosszas betegeskedések után Debrecenben elhunyt. A debreceni sebészeti klinikán előző héten műtétet hajtott végre, ez nagyon szépen sikerült s már a javulás útján volt, amikor váratlanul szívtrombózt kapott s ez néhány perc alatt kioltotta életét. 64. életévét két nappal azelőtt töltötte be. Szatmár megyéből Királydaróceról származott, hol atyja lelkipásztor volt. Középkorait és a theológiát Debrecenben végezte, mindig kitűnő tanuló volt, ez alapon szeniori tisztet is viselt; mad másfél évet a strassburgi egyetemen töltött. Külföldi tanulmányútjáról hazatérve, néhány évig Debrecenben szolgált, mint segédlelkész, Kiss Albert oldala mellett. Innen választotta el, egyhangú meghívással a szomszédos hosszúpályi gyülekezet, melynek 35 éven át volt hűséges, megbecsült lelkipásztor.

Rendes lelkészi szolgálata kezdetén, nőül vette a nagyhirű Dr. Mitrovics Gyula volt sárospataki professzor, majd debreceni lelkipásztor leányát, Arankát. Három leányuk volt, kik most már férjnél vannak. A világháborút Csighy Andor elejétől végigszolgált; önfeláldozó szolgálataiért a legmagasabb hadi kitüntetésekben részesült. Majd egyházmegyéje tisztelte meg tanácsbíróssággal. Temetése a debreceni Köztemetőben folyt le; ravatala felett, a megboldogult utolsó kívánsága szerint, Uray Sándor debreceni lelkipásztor hirdette a vigasztalás Evangéliumát; a sírnál Dr. Szász Imre esperes búcsúztatta az egyházmegye nevében; gyülekezte részéről is három rendbeli búcsúsó hangzott el a nyitott sír felett. — A hű pásztor emléke legyen áldott. A B. F. R. A.

Gacsályi József, a barabási gyülekezet nyugalmazott lelkipásztor, a beregi egyházmegye volt tanácsbírája, élete 63., lelkipásztorkodása 37. évében, hosszas betegség után, augusztus 31-én Nyíregyházán elhunyt. Testvérei, gyermekei, unokái és kiterjedt családi köre gyászolja. A B. F. R. A.

K Ü L Ö N F É L É K

Lapunk terjedelme egy időre felére korlátoztott. Kormányrendelet alapján. Bízunk benne, hogy ez az átmeneti rendelkezés csakhamar megszűnik s újra a teljes, 16 oldalas lapterjedelemmel szolgálhatunk olvasóinknak.

Dr. Veress István: Tanulmányok a debreceni Kollégium... című cikk folytatása helyszűke miatt kimaradt.

Bertók Béla kárpátaljai püspök 25 éves papi jubileuma alkalmából szeptember 17-én a munkácsi gyülekezet ünnepi istentiszteletet és presbiteri díszközgyűlés keretében ad hálát Istennek.

A **berégi egyházmegyébe** kebeleztet mezőegcsei gyülekezet Murányi Zoltán makói segédlelkésként választotta meg rendes lelkészévé, kinek beiktatása szeptember 10-re tüzelt ki.

Bertók Béla püspök, a bilkei missziói lelkészi állásra Kiss Sándor mezőtúri segédlelkésként nevezte ki.

A **megszállt területen** lévő szatmári református főgimnáziumhoz, Bagothay Sámuel elhunytá után, Horváth István temesvári segédlelkész, okl. vallástanár választatott meg.

Miklós Géza székesfehérvári és **Fülöp József** körmenői lelképásztorok nyugalmába vonultak.

Az **Országos Református Tanáregyesület** augusztus hó 25-én és 26-án Hajdúnánáson tartotta XXXIII. rendes közgyűlését az ország minden részéből összesereglett tagok élénk részvétele mellett. Az első délután folyamán a szakosztályok ülészek: vallástanárok szakosztálya, nyelv- és történettudományi-, mennyiségtani- és természettudományi-, tanítóképzőintézeti, polgári iskolai és testnevelési szakosztályok. Nagy érdeklődés kísérte vitéz Dr. Bessenyei Lajos elnöki megnyitóját, mely a kálvinista iskolák és a fajiság egymáshoz való viszonyáról szölt és Mohácsy Endre hajdúnánási gimn. tanár Az ifjúkor élményeinek lélektanához című előadását. A gyűlésen az Egyetemes Konventet Dr. Barthos Indár ny. tankerületi főigazgató, a tiszántúli református egyházkerületet és az ORLE-t Dr. Erdős Károly egyetemi tanár képviselte, ki üdvözlő beszédében az Istenben hívő szolgák nevében köszöntötte a jellemre építő munkásokat. Nagy lelkesedéssel fogadta Bátor József kegyesrendi igazgató felszólalását, aki hangsúlyozta, hogy a mai nehéz időkben különösen kötelesség ránk nézve, hogy azt keressük, ami összetart és ne azt, ami elválaszt. Osztatlan figyelmet kísérte Dr. Kun Sándor debreceni gimn. igazgató, egyesületi főjegyző évi jelentését, mely szemléltető és lendületes képet adott az egyesület múltévi, sokoldalú és eredményekben gazdag működéséről. A pénztárosi jelentést Jakucs István pénztárnok terjesztette elő. Az egyesületnek jelenleg 609 tagja van. Lelkes örömmel vette tudomásul a közgyűlés az 1940—45. évekre szóló választások eredményét, mely szerint az egyesület székhelye Debrecen, elnöke vitéz Dr. Bessenyei Lajos, alnökök: központi Dr. Papp Ferenc, budapesti Jékely Lajos, vidéki Dr. Pongrácz József, főjegyző Dr. Kun Sándor, pénztárnok Jakucs István, másodpénztárnok Kornya Sándor, jegyzők: Dr. Hajdú István (Budapest), Domokos György (Miskolc), Dr. Trócsányi Dezső (Pápa), ügyész Dr. Erdős József. Az újonnan megválasztott tisztikart Dr. Gaál László karcagi gimn. igazgató, tanügyi főtanácsos üdvözlötte meleg szavakkal. A délután folyamán következett Nagy Miklós szeghalmi gimn. igazgató előadása: A tanárság társadalmi kérdései, melyet élénk megbeszélés követt.

Az **V. Keresztény Ifjúsági Egyesületi Nemzeti Konferencia, Losoncon, 1939 augusztus 12—15.** A KIE losonci nagy seregzenélését úgy jellemezhetjük, hogy a megnyitói igehirdetés értelmében *naini kapunak* nevezük, amely szembe-tereli Krisztussal az ifjúságot. Valami mély megdöbbenés vett erőt a közel kétezres hallgatóságon, amikor arra kellett gondolnunk, hogy az alapigében (Lukács 7: 11—16) a halott ifjú tulajdonképpen az egész ifjúságot jelenti. Megrázó erejű kép a fiát sirató özvegy s a gyászoló sokaság; de még döbbenetesebbé válik, ha a halált *lelki értelemben* vesszük. Mit ér az, ha valaki testileg él, de lelkileg halott: halott a bűneiben? Nem az a legszomorúbb dolog, amikor egy ifjúból kihál az, amiért Isten a világot teremtette, s amiért

Jézus életét adta? Ha kihál belőle az a belső lelkesedés, amely Jézust ismeri és szereti; ha közömbös Iránta, ha nem kell neki az Ő küzdelme, keresztje, győzelme! Bizony halott az ilyen ifjú, bizony halott az ilyen ifjúság! De a naini kapuban találkozik a halottas menet az Élet Fejedelmével. És kiderül a legnagyobb igazság: az élet erősebb, mint a halál, Jézus életre kelti a halott ifjúságot! „Ifjú, néked mondom, kelj fel.” Neked, személyesen neked! Itt a nagy lehetőség: engedd, hogy megfogja kezéd, szemedbe nézzen, végrehajtsa az élet csodáját, hogy visszaforduljon az ujjongó menet, vissza az élet városa felé, ahol vár a tűzhely, a műhely, a küzdelem, a győzelem! „Isten meglekintette az Ő népét.” Hisszük, hogy meglekinti a mi népünket is. Losoncon még körülöttünk lengett annak a hűsz esztendőnek emléke, amelyben megérezte, mit jelent az, ha Isten elfordítja orcáját rólunk. S a mult év őszén milyen boldog csodálattal láttuk, hogy mit jelent *csak egy sugár is az Ő tekintetéből.* Óh, hogy tekintené meg a mi népünket akkor, ha minden magyar ifjú meghallaná Krisztus szavát: ifjú, néked mondom, kelj fel! Milyen csodálatos új élet támadna akkor a magyar földön!

Új tankönyvek. A Magyarországi Református Egyetemes Konvent által kötelező használatra elrendelt emeli népiskolai tankönyvek közül a következő tankönyvek kerülnek forgalomba az 1939—40. iskolai évben: Gergely Ilona: Bibliái történetek, II. —44 P. — Beliczay Angela: Bibliái történetek, III. —50 P. — Dr. Szabó A.: A keresztyén egyház története, V. —60 P. — Szűcs J.: Gyakorlókönyv a számláshoz, II. —90 P. — Szűcs J.: Gyakorlókönyv a számláshoz, III. 1:24 P. — Szűcs J.: Gyakorlókönyv a számláshoz, IV. 1:10 P. — Dr. Nánayné: Édes hazám, Magyarország, Földrajz, IV. 1:10 P. — Dr. Ecsedi I.—Nánayné: Európa földrajza, V. 1:30 P. — Dr. Ecsedi I.—Nánayné: Földrajz, VI. 1:30 P. — Az Evva Leona: Számítan, valamint Dr. Zombor Zoltán V—VI. o. tankönyvek a Konvent tankönyvbizottságának határozata értelmében folyó esztendőben nem jelennek meg. Említett tankönyvek helyett a régi kiadású Ligárt: Számítankönyvek használatát rendelte el a Konvent.

A **Skót Nemzeti Bibliatársulat**, mely magyar népünk közt is nagy buzgalommal terjeszti a Szentírást, az idén ismét heber Bibliákat és görög újszövetségeket adományozott a magyar református theologus növendékeknek. A társulat egy negyedév alatt 2377 fontot kapott végrendeleti hagyományokból, köztük 1000 fontot a Japánban folyó munka kiterjesztésére.

A „**Földindulás**” című hatalmas színmű filmre alkalmazását (átírását) a szerző, Kodolányi János elkészítette s most Baranyában megkezdődött a megrázó erejű, egyke ellen küzdő film felvétele.

Nagy és jelentős találkozóra készül az ország protestáns társadalma. Október 28—31-ig Budapesten úgynevezett Protestáns Napokat rendeznek s azokra már most felhívják a magyar protestánsok figyelmét.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
3562—1939. szám.

KÖRLEVÉL.

Felhívom középiskoláink tekintetes igazgatóságainak figyelmét a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium kiadásában megjelenő „Hivatalos Közlöny” folyó évi június 1-én megjelent 11. számában 133,848—1939. IX. sz. a. a gimnáziumi általános Utasítások életbeléptetése tárgyában közzétett rendeletére és utasítom, hogy az ebben foglaltakhoz alkalmazkodni szíveskedjenek.

Debrecen, 1939 szeptember 7.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
3602—1939. szám.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű esperes urakhoz.

Adott esetből kifolyólag a nagytiszteletű esperes urakat a következőkről értesítem:

A „nyugdíjügyek egyházmegyei tanácsa” elnevezésű

egyházi szerv nem létezik. Ilyet tehát alakítani és foglalkoztatni a törvény szerint nem lehet.

Van ellenben „egyházmegyei nyugdíjbizottság” és van „egyházmegyei tanács”. Az egyházmegyei nyugdíjbizottság szervezetét a nyugdíjintézeti ügyrend 8—10. §-ai állapítják meg, az egyházmegyei tanács szervezetéről pedig az egyházi I. tc. 114. §-a rendelkezik.

Az egyházmegyei nyugdíjbizottság jár el azokban az ügyekben, amelyeket az ügyrend ráruház, így pl. a tagfelvételek ügyében s az egyházmegyei nyugdíjintézeti számadások megvizsgálása ügyében. Az egyházmegyei nyugdíjbizottság járt el a régi törvény értelmében a nyugdíjazási ügyekben is, de e tekintetben a jogi helyzet az új törvény életbeléptetése óta megváltozott.

A 114. § 5. bekezdése szerint az egyházmegyei tanács csak azokban az ügyekben járhat el, amelyeket a törvény a hatáskörébe utal, már pedig a nyugdíjazási kérvény tárgyalását a IX. tc. 10. §-a kifejezetten az egyházmegyei tanács hatáskörébe utalja.

A törvény azért utalta a nyugdíjazási kérvény tárgyalását az egyházmegyei tanács hatáskörébe, mivel az egyházmegyei nyugdíjbizottság összehívásával járó költségektől az egyházmegyéket megkímélni óhajtott. Az egyházmegyei tanács ugyanis évenként legalább kétszer ülést tart és semmi akadályja sincs, hogy kellő körültekintéssel a nyugdíjazási kérvénynek az egyházmegyei tanács ülésére kellően előkészítettessenek.

Debrecen, 1939 szeptember 11.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
3612—1939. szám.

KÖRLEVÉL

a beruházási hozzájárulások tárgyában.

Az Egyetemes Konvent elnöksége előterjesztést intézett a m. kir. Pénzügyminiszter úrhoz s ebben kérte, hogy a beruházási hozzájárulás kivételénél

1. a gyülekezeti házat is minősítsék ájtatoskodás célját szolgáló helyiségnek;
2. az iskolafenntartó egyházközségek a beruházási hozzájárulást 40 részletben fizethessék;
3. a közalapi járulék közadónak tekintendő szolgáltatásnak tekintessék s ennek megfelelően a közalapi évi hozzájárulás húszszoros összege a vagyonértékből levonható legyen.

A Pénzügyminiszter úr 1939. évi július hó 7-én 149,361—1939. VII. szám alatt kelt iratával a következőképpen rendelkezett:

1. A vallásos áhitatoskodás céljaira szolgáló azok az épületek, amelyek a házadó alul állandóan mentesek, a beruházási hozzájárulási kiszámításánál figyelmen kívül hagyandók. Azok a gyülekezeti háznak elnevezett épületek azonban, amelyek nem kizárólag a vallási áhitatoskodás céljait szolgálják s amelyeket ebből kifolyólag az állandó házadómentesség kedvezménye sem illet meg, a beruházási hozzájárulás alól sem mentesíthetők. A Miniszter úr az ezzel a rendelkezéssel ellenkezően kivett beruházási hozzájárulás helyesbítése iránt konkrét panasz esetén intézkedni fog;

2. azt a kérelmet, hogy az iskolafenntartó egyházközségek a rájuk kivett beruházási hozzájárulást 40 negyedévi részletben fizethessék meg, a Pénzügyminiszter úr nem találta teljesíthetőnek, minthogy ez a kedvezmény csupán a közoktatással foglalkozó és az 1938. évi XX. tc. 13. §-ában felsorolt szerzetesrendekre korlátoztatott;

3. nem találta a Miniszter úr teljesíthetőnek azt a kérelmet, hogy a közalapi hozzájárulás évi összegének húszszoros a vagyonértékből levonassék, mert ez a járulék nem sorozható azok közé a szolgáltatások közé, amelyeknek tőkésített összegben való levonását a végrehajtási utasítás 12. §-ának 4. bekezdése megengedte (5386—1939. szám).

Az Egyetemes Konvent elnökségi tanácsa a Pénzügyminiszter úr rendelkezését sajnálattal tudomásul vette s a Miniszter úr intézkedéséről az egyházközségeket tájékoztatjuk.

Debrecen, 1939 szeptember 11.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
3616—1939. szám.

KÖRLEVÉL

a tűzkár elleni biztosítások felülvizsgálata tárgyában.

A református Egyetemes Konvent elnökségi tanácsának Budapesten, 1939. évi augusztus hó 14. napján tartott ülésében egyik egyházközségnek országos gyűjtés engedélyezése iránt beadott kérvényéből azt állapította meg, hogy az egyházközség műemlék jellegű templomát teljes berendezésével együtt tűzkár ellen 7200.— P értékre biztosította s arról sem gondoskodott, hogy a templomra villámhárítót szereljenek fel.

Hasonló sajnálatos esetek megismétlődésének elkerülése céljából utasítom az egyházmegyéket, hogy az egyházi épületek tűzkár elleni biztosítását vizsgálják felül s amelyek egyházközség épületét nem biztosította teljes értékre, a biztosítási kötvény kiegészítése iránt megfelelő módon intézkedjenek.

Debrecen, 1939 szeptember 11.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
3630—1939. szám.

KÖRLEVÉL

a kebelbeli egyházközségek lelkipásztoraihoz és tan- testületeihez.

Az Országos Zsinat 1447. számú határozatával elrendelte, hogy az Árvanapot az összes egyházak és iskolák október második vasárnapján megtartsák. Az Árvanap megtartására a kebelbeli egyházak lelkipásztorait és tan-
testületeit amidőn ezúton felhívom, egyben megemlítem, hogy a Szeretetszövetség az árvanapi ünnepélyek megtartásához két füzetet (Az Árvák Napja, 50 fillér s Szeretet, 15 fillér) adott ki, amelyek az ünnepélyek teljes műsoranyagát tartalmazzák s megrendelhetők az Országos Református Szeretetszövetség központi irodájában (Budapest, XIV., Stefánia-út 29. sz.).

Debrecen, 1939 szeptember 11.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
3664—1939. szám.

KÖRLEVÉL,

a tanévközbeni iskolaváltoztatás tárgyában A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium az 1921. évi XXX. tc. 4. §-ának és az e törvénycikk végrehajtása tárgyában kiadott 130,700—1922. VKM. számú rendelet 17. §-ának helyes értelmezése és kiegészítése céljából 83,070/1939. VI. ü. o. szám alatt a következőket rendelte:

„1. A gondviselő jogosult a gondozása alatt álló tankötelest akár lakóhelyén, akár más községben levő bármily jellegű nyilvános vagy nyilvánossággal bíró elemi népiskolába beíratni. Ez a joga a gondviselőnek azonban kizárólag a beíratás megtörténteig áll fenn. Tanévközben csak a lakóhely változása esetén iratható át a gyermek más iskolába.

2. A több iskolai körzettel bíró községekben a tankötelesek szülei lakóhelyének megfelelő iskolai körzet iskolájába irandók be; a tanévközben csak a lakóhely változása esetén léphetnek át a megfelelő körzet iskolájába. Ilyen községekben másjellegű iskolába a tanköteles tanévközben a lakóhely változásának esetén kívül szintén nem léphet át.

3. Ha a gondviselő lakóhelyváltozás miatt más körzetű vagy jellegű iskolába akarja tanévközben gondviseltjét átíratni, lakóhelyének változását községi előjárásági bizonyítvánnyal vagy bejelentőlapplal tartozik igazolni. Ha az iskola igazgatója — melynek kötelekéből a tanköteles eltávozni óhajt — az elköltözést igazoltnak látja, elbocsátó levelet köteles kiállítani, amelynek tartalmaznia kell a tanköteles személyi adatait és az eltávozás okát; elköltözést (lakóhely pontos megjelölésével). A gondviselő csak ennek az elbocsátó levélnek birtokában irathatja be gyermekét más iskolába. Az elbocsátásról az igazgató a törzskönyvvezetőt azonnal értesíteni köteles.

4. Olyan községben, amely nem oszlik több iskolai körzetre, de amelyben többféle jellegű iskola van, tanévközben a tanköteles szintén csak a 3. pontban körülírt elbocsátó levél birtokában léphet át más iskolába. Elbocsátó levél csak olyan nagy kiterjedésű községekben adható ki tanévközben lakhely változás címén, ahol valóban a nagy távolság teszi indokolttá a más iskolába való járást.

5. Ugyanazon községben (városban) tanévközben mindennapi tanköteles elbocsátó levél nélkül másjellegű népiskolába nem vehető fel.

Ha az igazgató az elbocsátó levél kiadását megtagadná, a gondviselő 8 napon belül szóval vagy írásban az iskola helyi hatósága előtt észrevételt tehet, aki az elbocsátó levél kiadásának ügyében végső fokon dönt.

6. A 3. pontban körülírt elbocsátó levél nélkül el-távozott tanköteles igazolatlanul mulasztónak tekintendő, tekintet nélkül arra, hogy más iskola szabályellenesen felvette-e a tankötelességet vagy sem.

Erről a nagytiszteletű esperes, iskolaszéki elnök és igazgató urakat tudomásulvétel és alkalmazkodás céljából értesítem.

Debrecen, 1939 szeptember 12.

Dr. Révész Imre,
püspök.

Pályázati hirdetmények

Abádszalók-Abád református egyházközsége pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett *kántortanítói* állásra. Javadalom: természetbeni lakás, 9 értékegység és fiz. kieg. államsegély. Kötelesség díjlevel szerint. Megváltási összeg 250 P. Kántorpróba 1939 október 8-án délelőtt 11 órakor, megjelenési költség megtérítése nélkül. Pályázati határidő 1939 október 7. Szabályszerűen felszerelt kérvények Iskolaszék (Abádszalók-Abád, Szolnok vm.) küldendők. Amennyiben helyi pályázó választatná meg, úgy a pályázatok annak az állására érvényesek. Választás jogerössé egyházi és állami hatóságok jóváhagyása után válik, amivel kapcsolatban egyház felelősséget nem vállal. Állás azonnal elfoglalandó.

Büdszentmihály református egyháza pályázatot hirdet az V. számú *tanítói* állásra, mely államsegélyes. Fizetés és kötelesség díjlevel szerint. Határidő szeptember 21. *Lelki-pásztor*.

A gulácsi református egyház pályázatot hirdet, nyugdíjazástól feltételezeten, az I. számú organista *kántortanító* állásra. Javadalom: lakás, 51 értékegység és helyi járadék 100'93 P, továbbá államsegély. Kötelesség: kijelölt osztályok vezetése, organistakántori teendők elvégzése, ifjúsági egyesület és énekkar vezetése, a belmissziói és népművelési munkák végzése, szükség esetén a lelkes helyettesítése, adminisztrációs munkákban segédkezés. Felszerelt pályázatok 21 napon belül Református Lelkészi Hivatal, Gulács, Bereg megye küldendők válaszbélyeggel és megcímezett levelezőlappal. Katonai szolgálat igazolandó. Választás nyugdíjazás után. Korteskedés kizáró ok. Énekpróba saját költségen, idejét a pályázókkal később közöljük.

Fülpösdaróc egyházközség presbitériuma pályázatot hirdet átválasztás folytán megüresedett *kántortanítói* állásra. Javadalma: a) Modern lakás, b) 3 kat. 398 □-öl föld haszonélvezete, c) 8 q búza, d) 2 öl tűzifa, e) 48'68 P készpénz, f) stóla, g) államsegély. Kötelességek: I—VI. vegyesosztály tanítása, énekkar vezetése, a belmissziói munkában való segédkezés, vasárnapi iskola vezetése, s általában az E. T.-ben előírt kötelességek végzése. Villany bevezetése címén megváltandó összeg: 108 P. Pályázati határidő október 6. Kántorpróba október 7-én önköltségen organaharmóniumon. Korteskedés, a községben való megjelenés, levelezés a pályázatból való kizárást vonja maga után. Szabályszerűen felszerelt pályázati kérvények megcímezett és felbélyegzett válaszbortékkal ellátva a következő címre küldendők: Református Lelkészi Hivatal, Fülpösdaróc, u. p. Géberjén.

A kunhegyesi református egyházközség pályázatot hirdet a X. számú *tanítói állására*, és helyből átválasztás esetén a IV. számú *tanítói állására*. Pályázhatnak organozni tudó okleveles férfitanítók. A X. számú állás javadalma a mindenkor kezdő tanítói fizetés 80%-a, 25 q tűzifa, törvényes lakáspénz az egyházközségtől; törvényes államsegély az állampénztártól. A IV. számú állás javadalma a mindenkor kezdő tanítói fizetés 40%-a és törvényes lakás-

pénz az egyházközségtől; törvényes államsegély az állampénztártól. Kötelesség úgy a X., mint a IV. számú állásoknál a presbitérium által megállapított osztály, vagy osztályok tanítása, az önálló kántor (organista) helyettesítése s a belmissziói munkákban való segédkezés. Pályázati határidő a hirdetménynek a Néptanítók Lapjában való megjelenésétől számított három hét. Az állások a VK. Miniszter úr engedélye elnyerésétől feltételezeten töltenek be. Ha a VK. Miniszter úr a választást nem hagyná jóvá s a fizetést kiegészítő államsegélyt nem utalná, az egyház a választást megismételheti, és a megválasztott tanító az egyházzal szemben semmi jogigényt nem támaszthat. Jövőahagyás esetén az állás azonnal elfoglalandó. Pályázók a 69,500—1934. VKM. számú rendeletnek megfelelően felszerelt és válaszbélyeggel ellátott kérvényüket a Református Iskolaszék, Kunhegyes címre küldjék el.

A magosligeti református egyház pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett *kántortanítói* állásra. Pályázhatnak nők is. Javadalom: természetbeni lakás, 31 értékegység helyi javadalom, megfelelő államsegély (helyettesnek esetleges). Kötelesség: I—VI. vegyesosztály vezetése, kántori teendők végzése, belmissziói munkában segédkezés. Ha nő választatik meg, kántori teendők végzéséről egyház gondoskodik. Pályázati határidő 21 nap. Szükséges okmányokkal felszerelt kérvények válaszbélyeggel Református Lelkészi Hivatal címére küldendők. Állás azonnal elfoglalandó.

Mándok református egyházközsége pályázatot hirdet lemondástól feltételezeten a választás folytán megüresedett IV. számú *tanítói* állásra. Kötelesség: a reábizott osztályok tanítása, a belmissziói munkában segédkezés és a kántor helyettesítése. Pályázati határidő 21 nap. Korteskedés kizáró ok. Kántorpróba saját költségen. Helyi javadalom 10% és lakbér. Pályázati kérvények a VKM. 69,500—1934. sz. rendeletének megfelelőleg felszerelve és válaszbélyeggel ellátva Református Iskolaszék címre küldendők. Állás választás után azonnal elfoglalandó.

A nagyhalászi református egyház pályázatot hirdet szeptember elsején nyugdíjazás folytán megüresedett organista *kántortanítói* állásra. Az állás az 1939—40. tanévre helyettesítéssel töltenek be. Javadalma a helyettes tanító törvényes fizetése, s tóla és lakás természetben. Kötelesség: a presbitérium által rábizott osztály vagy osztályok vezetése, a kántori teendők ellátása. Énekkar vezetése, belmissziói munkákban segédkezés. Az állás egy év mulva rendes választás útján töltenek be véglegesen, majd az akkor megválasztott kántortanító fizetése a következő: 33 kat. hold föld 33 értékegységben, mely haszonbérletben van, évi bérlete 121 q rozs. Kézpénz az egyház pénztárától évi 960 P. havonként Illetmény Hivatal által utalványozva. Államsegély. Természetben lakás négy szoba, konyha, kamara, istálló és 300 □-öl kert. Stóla. Pályázhatnak okleveles organista-kántortanítók. Lehetőleg régebben végzetek és gyakorlattal bírók. Pályázati határidő 21 nap. Kántorpróba október 8. Pályázók önköltségen megjelenni tartoznak. Korteskedés kizáró ok. Szabályszerű okmányokkal felszerelt kérvények Lelkészi hivatalhoz Nagyhalász, küldendők. Az állás azonnal elfoglalandó. Válaszbélyeg.

A nemesborzovai református leányegyház pályázatot hirdet nyugdíjazás folytán megüresedett *előkönnyörgő férfitanítói állásra*. Fizetés: díjlevel szerint és államsegély. Kötelesség: I—VI. osztály tanítása, vallásos és népművelési összejöveteleken segédkezés. A hat úrvacsoraosztás kivételével istentiszteletek végzése. Pályázatok: Református lelkészi hivatal Mánd, Szatmár vm. küldendők.

A nyírkéresi református egyház pályázatot hirdet helyettes *kántortanítói* állásra. Cím: Református Lelkészi Hivatal, Nyírkéres, u. p. Baktalórántháza.

TARTALOM:

S. Szabó József: Igehirdetés és politika — Reflexiók Dr. Révész Imre püspök ily című előadásához.
Böszörményi Jenő: Megnyitlak az iskolák kapui
Gyászrovat
Különfelek
Hivatalos értesítés
Hirdetések.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés

DEBRECEN

Telefon: 20-06 és 15-48

Alapította:

Sesztina János 1819-ben.

Ipari-, mezőgazdasági-, háztartási-,
gázoltalmi- és légvédelmi cikkek.**Alföldi Takarékpénztár Debrecenben**

Ferenc József-út 16.

Betéteket előnyösen gyümölcsöztet és azonnal kifizet. Kölcsönöket állandóan folyósít. — Mint a Futura főbizományosa, foglalkozik a termény-üzlet minden ágával.

TELEFONOK:

Bank: 19-70. és 22-32. Terményszűz: 28-66. szám.

123 megbízható cégnél

nyújt vásárlási lehetőséget! Egy helyen jelent fizetési kötelezettséget! A havonta megújuló állandó továbbvásárolhatóságával!

**a „Takarékosság”
Kereskedelmi R.-T.**

bevásárlási rendszere, mely a mai gazdasági helyzet legmegfelelőbb beszerzési módját biztosítja a vásárlóközönség számára

A „TAKARÉKOSSÁG” vásárlási igazolványai és utalványai a „Takarékosság” igazgatóságánál igényelhetők
Debrecen, Deák Ferenc-u. 6. sz.**ISKOLAI**író-, rajzszerkek,
irkák, füzetek,
p a p í r á r u k
a legjobb minőségben
olcsón beszerezhetők a„MÉLIUSZ” könyvkereskedésben
DEBRECEN,
Ferenc József-út 26. sz.**100-féle cikket vásárolhat,**
de csak egy helyen fizeti havi részletekben,
ha szükségletét**az „UNIO” Központi Hiteliroda**

cégei útján szerzi be.

Hitelrendszerünk kényelmes, olcsó és megbízható. — Vásárlásra jogosító igazolványa, ha még nincs, igényelje irodánkban:

Piac u. 44. Marx-féle ház, földszint.**RUFF MIHALY**modern szobafestő, mázó
és bútorfényező vállalataVÖRÖSMARTY-
UTCA 3. SZÁM.

TELEFONSZÁM: 33-57.

**MÁGYAR ÁLTALÁNOS
HITELBANK****DEBRECENI FIÓKJA**

Piac-utca 45-47. Telefon: 23-70., 23-71.

**FOGLALKOZIK A BANK-
ÜZLET MINDEN ÁGÁVAL****Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez**a **gáz** a legjobb, legolcsóbb, legtisztább;
a **gáz** a legkényelmesebb;
a **gáz** a leggyorsabban kezelhető;
a **gáz** melege pontosan szabályozható;
a **gáz** számlaértéke egy hónappal később fizetendő.A gázvezetékeket **5 évi részletre** készítjük és a bevezetés költségeit a gáz állandó használata esetén nagyrészt visszatérítjük.*Fűzőt, tűzhelyet, autogeysert, fürdő- és fűtőkályhát* olcsón bérbeadunk.

Díjtalan felvilágosítások, készülékek bemutatása, költségvetés:

BATHYÁNY-UTCA 17. SZ.
Telefon: 28-53. sz.**DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.****ÜGYELJUNK A KERESZTNÉVRE!**MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS
HARANGÖNTŐ MESTERE**Szlezák László**harang- és ércöntőde,
harangfelszerelési és haranglábgyára**Budapest, XIII., Petneházy-u. 78.**(Frangepán-u. mellett) SAJÁT HÁZ!
Telefon: 291-3-53KITÜNTETVE: Párisi világiállításon díszoklevéllel, 8 nagy arany- és 1 ezüstéremmel,
több állami díszoklevéllel

Mielőtt harangot rendelnének, forduljanak teljes bizalommal a régi és megbízható céghez!!!

SZÁMTALAN ELISMERŐ LEVÉL!Előnyös fizetési feltételek!
Költségvetés és kiszállítás díjtalan!